

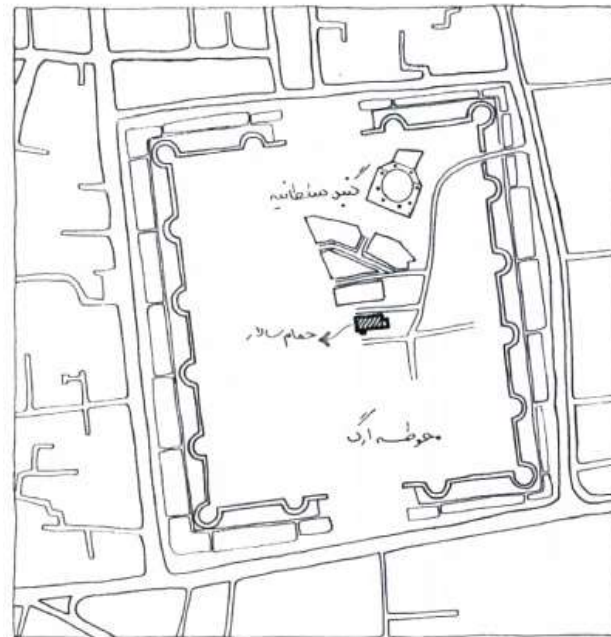
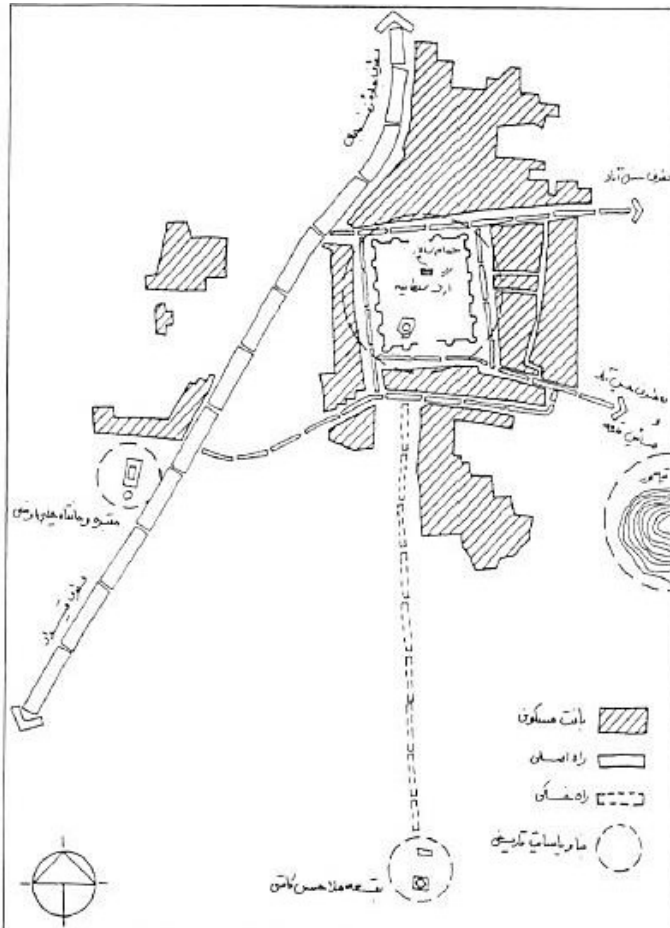
صندوق توسعه
صنایع دستی و فرش دستباف
واحیاء و بهره برداری
از اماکن تاریخی و فرهنگی

حمام سالار

مشخصات بنا، سایت پلان و موقعیت قرارگیری بنا

موقعیت قرارگیری حمام سالار در محوطه
گیند سلطانیه

استان: زنجان

شهر: ابهر

شماره ثبت آثار ملی: -

مالکیت: میراث فرهنگی

نشانی: ۳۰ کیلومتری جنوب شرقی زنجان در

۵۴ کیلومتری ابهر

دوره تاریخی: قاجار

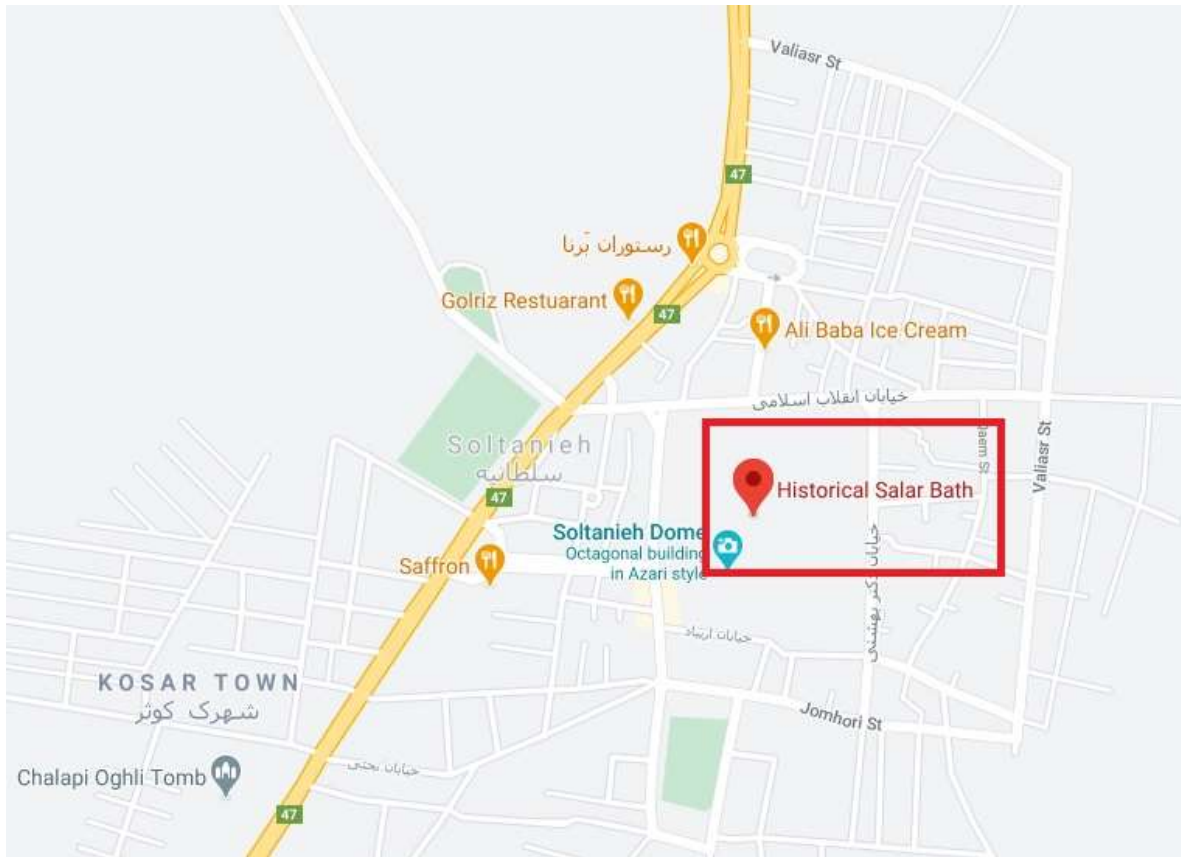
مصوبه واگذاری: هیئت وزیران به شماره

۳۵۷۳۵/ت/۳۹۶۸۰ مورخ ۱۳۸۷/۳/۸ حمام

قرارداد حمام سالار به شماره ۹۴۴/۹/۱۲۱ مورخ

۹۴/۹/۲۳ با کاربری پذیرایی آذر ماه سالجاری به

پایان رسیده است

Site Plan

عرصه: حدود ۴۸۰ مترمربع

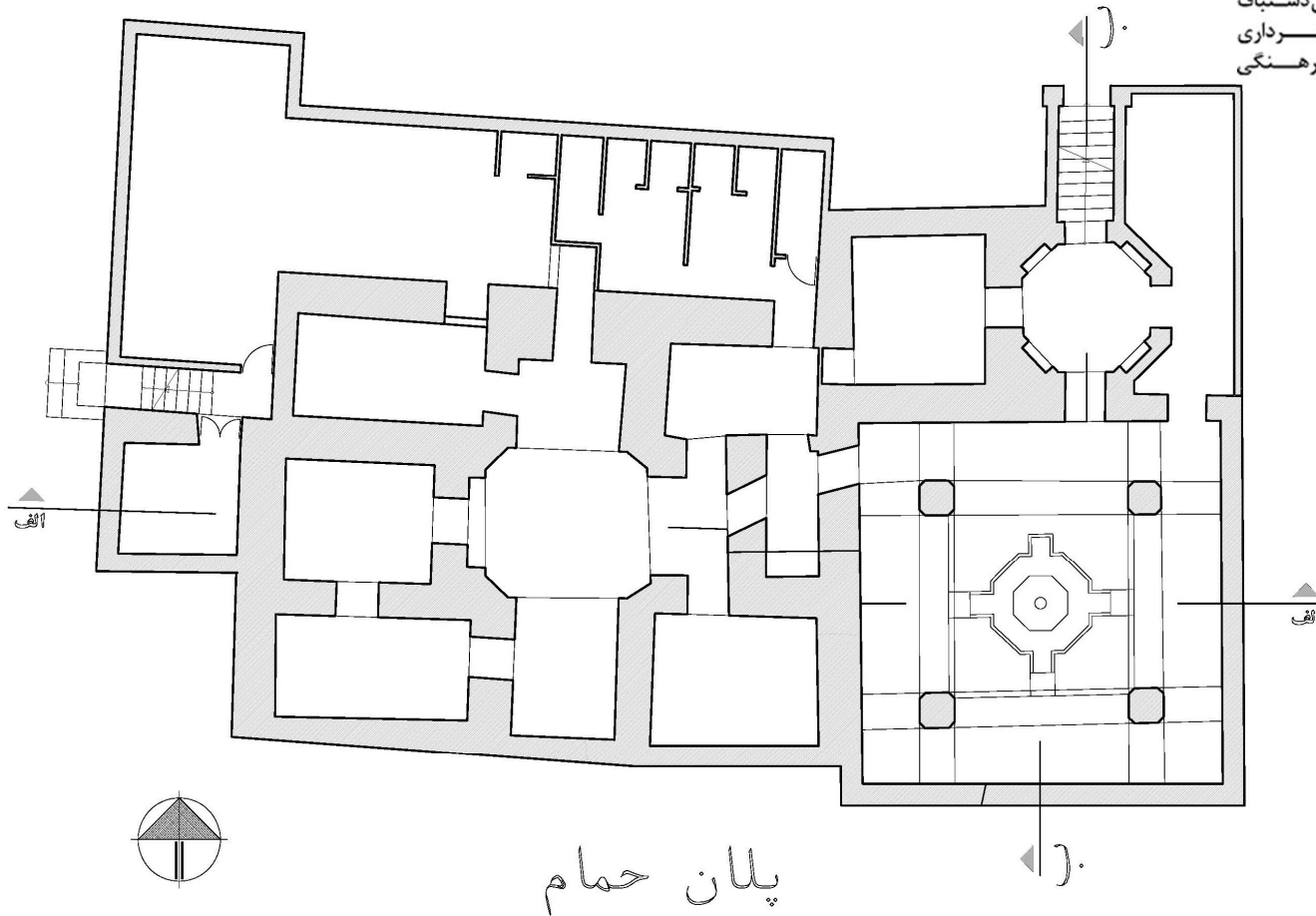
اعیان: حدود ۴۸۰ مترمربع

تعداد طبقات: -

کاربری گذشته بنا: حمام

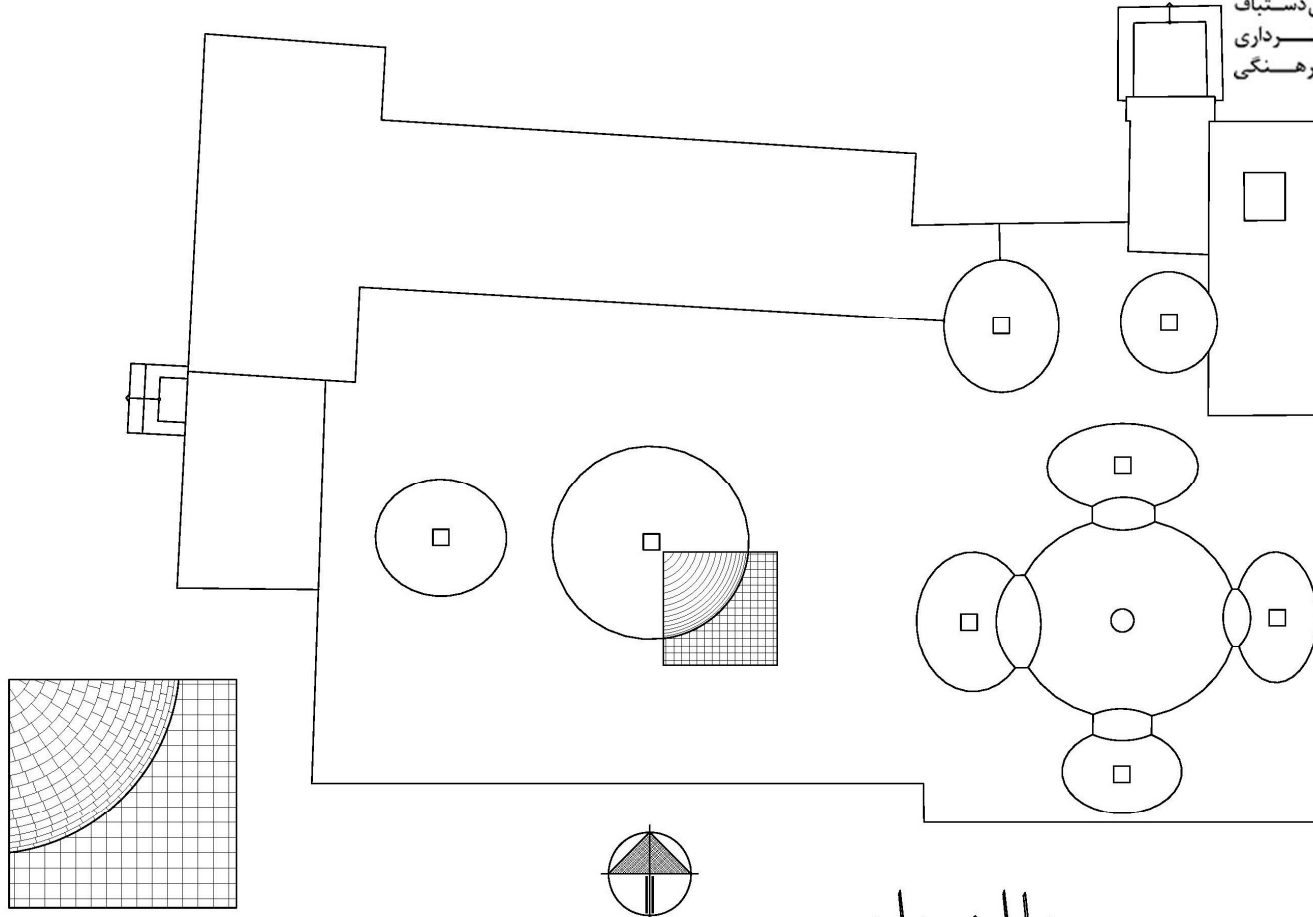
کاربری مصوب صندوق: فرهنگی، پذیرایی

صندوق توسعه
صنایع دستی و فرش دستباف
واحسیاء و بهره برداری
از اماکن تاریخی و فرهنگی

پلان حمام

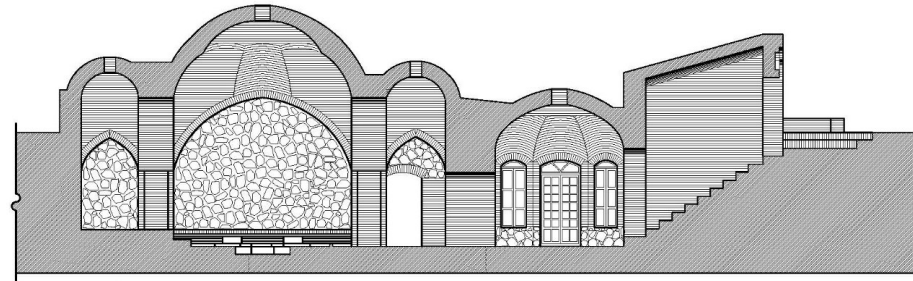
Ground Floor Plan

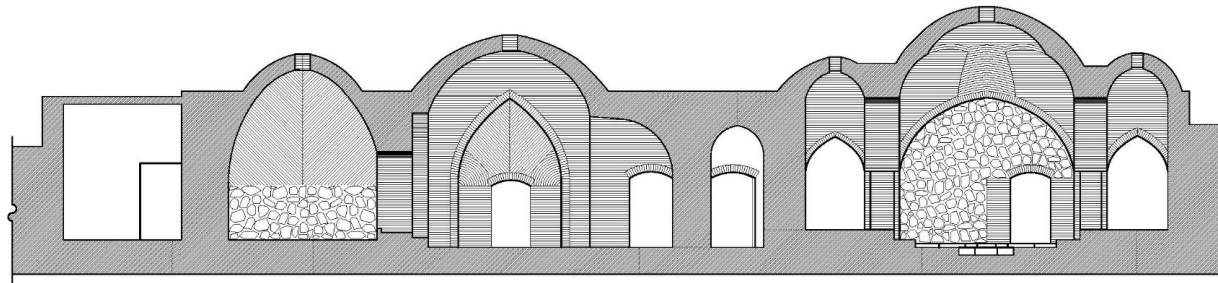
پلان بام

Roof Plan

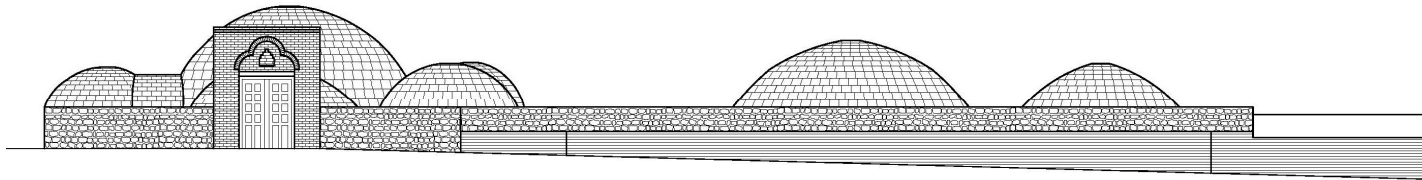

مقطع ب - ب

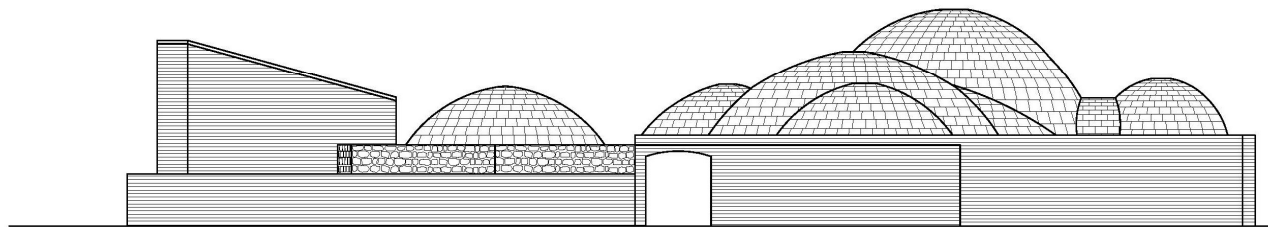

مقطع الف - الف

Section

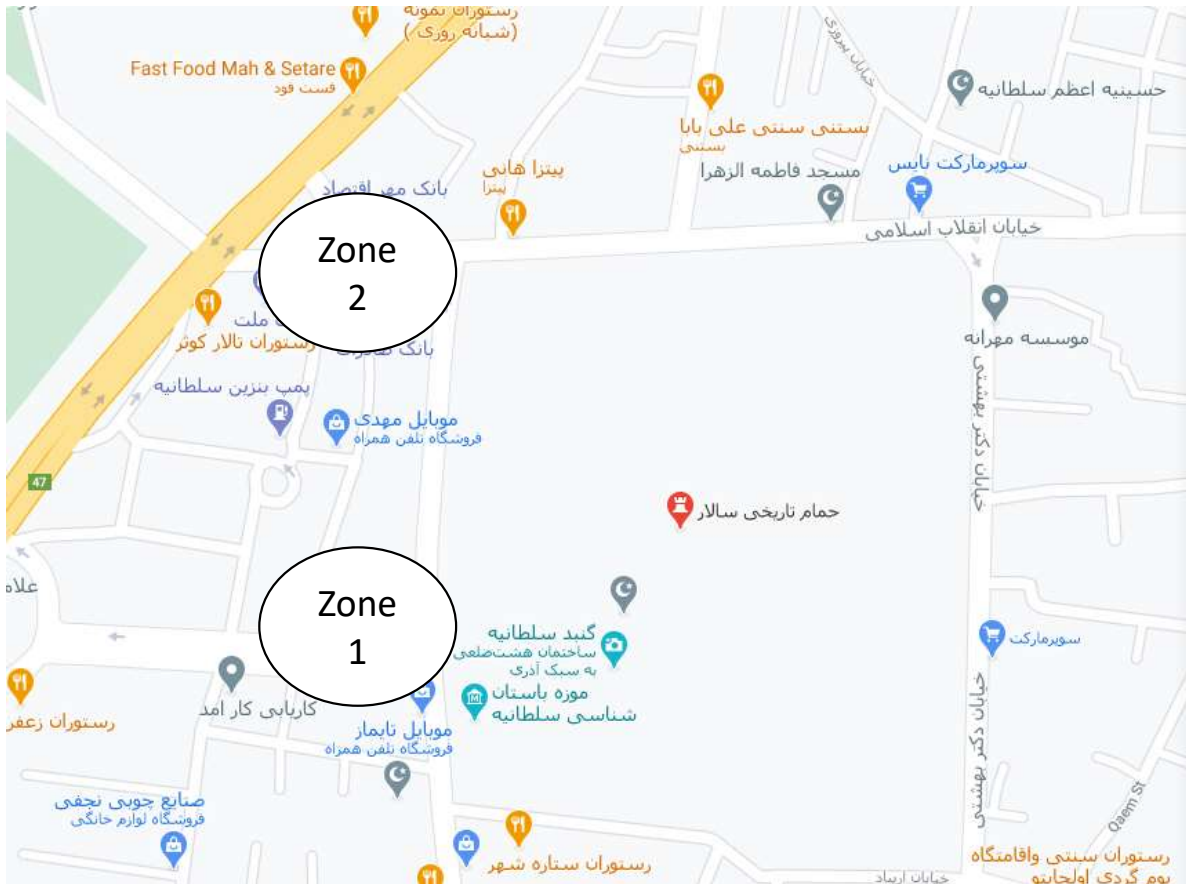
نمای جنوبی

نمای غربی

Elevation

نقشه پهنه بندی، تاسیسات شهری و توضیحات همجواری ها

Zoning Map

توضیحات همجواری ها:

زون ۱: گنبد سلطانیه

زون ۲: تجاری

تاسیسات شهری: دارد

صندوق توسعه
صنایع دستی و فرش دستباف
واحسیاء و بهره برداری
از اماکن تاریخی و فرهنگی

Accessibility Map

صنایع دستی و فرش دستباف
واحیاء و بهره برداری
از اماکن تاریخی و فرهنگی

Accessibility Map

مطالعات شناخت، معماری و زیبایی شناختی بنا

مطالعات شناخت

بانی حمام سالار فردی به نام سیف علی خان کلانتری، معروف به سالار خان بوده است. این حمام در اواخر دوره قاجار و در حدود سال ۱۲۹۳ بنا گشته است و ساخت آن یک سال به طول انجامیده است. در ابتدا حمام برای استفاده شخصی بوده و بعد به آن کاربری عمومی داده شده است. در سال ۱۳۴۴ به جای خزینه به دستور اداره بهداشت در حمام از دوش استفاده شد. حمام تا سال ۱۳۵۸ فعالیت می کرده است تا اینکه در این تاریخ به حال مخروبه رها می گردد. شروع مرمت بنا در سال ۱۳۷۲ توسط میراث فرهنگی آغاز گشت. در این سال حمام از مالکان خصوصی که فرزندان و نوادگان سالارخان بوده اند خریداری شد و از آن تاریخ مالکیت این حمام دولتی می باشد.

تصویر شماره ۱

مطالعات شناخت، معماری و زیبایی شناختی بنا

تصویر شماره ۲

مطالعات معماری

حمام سالار بنایی است متعلق به دوره قاجاریه که در جوار گنبد معروف اولجایتو در شهر تاریخی سلطانیه زنجان واقع شده است. بانی حمام سالار شخصی است به نام سیف علی خان کلانتری معروف به سالار خان است. ساخت این بنا که در اواخر دوره قاجار در سال ۱۲۹۳ ه.ش انجام پذیرفته است این بنا شبیه تمام حمامهای ایرانی و شامل عناصر تشکیل دهنده ای از قبیل گرمخانه، میان در، سرپینه، تون و خزینه است. با توجه به میزان پایین بودن دما در سلطانیه و سرد بودن منطقه قرار گرفتن حمام در عمق حدود ۴ متری زمین، پاسخی اقلیمی و سازه ایی بوده که از یک سو اتلاف انرژی حرارتی بنا جلوگیری نموده و از سوی دیگر با توجه به اینکه تمامی عناصر معماری بنای حمام باربر می باشند قرار گرفتن مقدار زیادی از بنا در خاک باعث انتقال نیروها بر اثر وزن پوشش ها به زمین می گردد.

مطالعات شناخت، معماری و زیبایی شناختی بنا

تصویر شماره ۳

مطالعات زیبایی شناختی

تزئینات بنا منحصر در سربینه حمام به چشم می خورد. علت این امر اهمیت این فضا در معماری حمام ها است.

۱- **تزئینات آجری:** الف- تزئینات آجرکاری زیر ستونهای سربینه به عنوان واسطه ای بین دو مقطع ستون (با مقطع مربع با گوشه های پخ و مربع) عمل می کند ب- تزئینات نمای سکوی سربینه که شامل هره چینی آجری ۱۰ سانتیمتری و عقب نشینی قسمتهایی از نما به عنوان کفش کن و کادرهایی که برای آجر لعابدار می باشد. ج- استفاده از نقوش آجر لعابدار آبی و زرد در نمای سکوی سربینه که این تزئینات در مرمت بنا به این قسمتها اضافه گردیده است.

۲- **تزئینات چوبی:** مجسمه ای شامل چهار سر انسان است در مرمت بنا بازسازی شد هاست پله سنگی سکوی سربینه که مکعب مستطیلی است ینگ با نقش کنده کاری شده که به علت کثرت استفاده دچار سائیدگی بوده و نقش آن تا حدودی تخریب شده است.

مطالعات مربوط به مداخلات، الحاقات و مرمت های غیر اصولی

مطالعات مربوط به مداخلات و الحاقات

بنای تاریخی حمام سالار در سال ۹۴ به سرمایه گذار واگذار شده است و پیش از آن نیز در قالب طرح پردیسان مورد مرمت قرار گرفته است. عمده مرمت حمام سالار در زمان پردیسان و از سال ۱۳۷۸ در قالب طرح پردیس سالار انجام گرفته است. همچنین از الحاقات بنا می توان به فضای آشپزخانه و سرویس های بهداشتی اشاره کرد که در زمان پردیسان صورت گرفته است.

دلایل توجیهی اعطای کاربری حمام سالار: پذیرایی

تصویر شماره ۵

۱- از ویژگی های منحصر به فرد حمام سالار، قرار گرفتن آن در جوار گنبد معروف آجایتو در سلطانیه است که همین موضوع بر جذابیت آن می افزاید.

۲- از جمله مزیت های دیگر این مکان قرارگیری بر سر راه ترانزیتی تهران- تبریز و امکان استفاده از جاذبه های طبیعی منطقه و غار معروف کتله خور می باشد.

حمام تاریخی سالار پیش از این طی قراردادی به شماره ۹۴۴/۹/۱۲۱ مورخ ۹۴/۹/۲۳ با کاربری پذیرایی به کانون جهانگردی و اتومبیلرانی واگذار گردیده است که در آذر ماه سالجاری به پایان رسیده است.